

LETO—YEAR XV.

Cena lista je \$5.00.

Entered as second-class matter January 23, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., petek, 27. januarja (Jan. 27) 1922.

Subscription \$5.00 Yearly.

ŠTEV.—NUMBER 22

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

RUSIJA BO ZAHTEVALA VELIKO ODŠKODNINO.

Sto milijard rubljev v slatu za povračilo škoda, katero je povzročila intervencija.

SOVJETI IMAJO DOBER ZOLED IZ ČASOV AMERIŠKE CIVILNE VOJNE.

Moskva, 25. jan. — Danes se je izvedelo, da bo Sovjetska Rusija predložila ententi in Združenim državam na genovski konferenci račun odškodnine v vsoti sto milijard zlatih rubljev.

Caristični dolгови, ki jih tirjajo zavezniške države od republike ruskih delavcev in kmetov, so kaplja vode v čeburu v primeru s računom, katerega bodo kapitalistične države pozvane poravnati. Sovjetska Rusija bo s drugimi besedami zahtevala polno odškodnino za izgubo lastnine v Rusiji, ki je nastala vsled nenapovedanih vojn, katere so se vršile s sovjeti v zadnjih štirih letih. Francija, Anglija, Združene države, Japonska in druge države, ki so se direktno udeležile napadov na Rusijo ali pa podpirale finančno in materialno Kolčaka, Denikina, Judenica, Vrangela itd., so odgovorne za omenjene vojne, ki niso bile nikdar formalno napovedane.

Sovjetska vlada priznava, da je ni cene, ki bi se mogla postaviti za izpubljena življenja v protirevolucionarnih vojnah in ravnotako se ne more določiti odškodnina za posredno škodo vsled blokade in konsekvence lakote; sovjetska vlada se zadovolji, če ententi in Amerika povrne Rusiji le direktno škodo v razdeljenih teritorijev, ki so trpeli vsled raznih invazij.

Sovjetski voščaki so že dalj časa na delu s zbiranjem podatkov za račun odškodnine. Račun bo vseboval eno največjih in najpresenetljivejših obtožnic proti zarotnikom v Parizu in drugod, ki so hoteli s železom in krvjo strmoglaviti prvo delavsko republiko na svetu; obenem bo račun — o tem najmanj ne dvomijo uradniki, ki so v tesnih stikih s sovjetsko vlado — prvo detajlirano poročilo o vseh vojnah, ki so bile s Sovjetsko Rusijo.

Škoda, prizadjana Rusiji, bo naslikana v številkah, predstavljajočih izgubo življenj in razdeljeno lastnino, katero so uničili Čehoslovaki v Sibiriji, čete admiralov Judenica, ki je razsajal in ropal na zapadu, v okoliših Petrograda, čete Simona Petlura, ki je večkrat udrl v Ukrajino s svojimi roparskimi tolpmi, in nebroj drugih napadalev, ki še sploh niso znani zapadnemu svetu.

Račun odškodnine za pustošenje v Kareliji bo naslovljen na Fince in zaveznike; Japonska dobi račun za njeno banditsko gibanje v Sibiriji, ki še danes traja; Poljska in Francija prejmeta račun odškodnine za vse njune militaristične vpadе.

Račun bo sploh tako velik, da bo zahteval vse eventualne tirjatve Francije in drugih držav, ki nameravajo zahtevati odškodnino od Rusije za zaplenjeno ali uničeno lastnino svojih državljanov ob kom revolucije.

Sovjetska Rusija ima dober vzpored za svojo tirjatve odškodnine. Ob času civilne vojne v Ameriki so Angličje dogradili ameriško ladjo "Alabama", katero so pa dali južnim državam, ki so jo uporabljale za napade na francoske ladje severnih držav. Po končani civilni vojni je vlada Združenih držav zahtevala odškodnino od Anglije, ker je dala "Alabama" sovražniku in s tem

SEVERNA DAKOTA TOŽI ŽE LEZNIŠKO DRUŽBO ZA RADI ZVIŠANE VOZNE.

Washington, D. C. — Severna Dakota je uročila tožbo proti železniški družbi Chicago & North-western in drugim družbam, ki so zvišale voznino v njenih mejah. Vrhovno sodišče je pa zavrglo tožbo na temelju tehničnega pogoška, češ da mora biti tožba uložena pri zveznem okrožnem sodišču in zvezna vlada mora tudi biti med obtoženimi strankami.

BANČNI INTERESI SE BOJE SVITLOBE.

GNOJNA JAMA MORA OSTATI POKRITA, PRAVIJO KORPORACIJE.

Boje se smradu, ki zadira iz nje, ako preiskava razgali korupcijo.

New York, N. Y. — Lockwoodov komitej, ki je več kot skozilo leto dni odkrival pod direktivo odvjetnika Undermyerja velike tatvine "raznih krožkov," ki prežne na ljudstvo, da ga oskubijo s stavbinskim materialom, zemljiščnimi kupčijami in stavbinskim monopolom, se bojuje na življenje in smrt. Po izjavi njegovega odvjetnika Undermyerja, bo komitej, ako bo delal še eno leto, komaj popraskal po lienu korupcije. Ali že zdaj nastopajo proti njemu najmočnejši finančni interesi v New Yorku.

Newyorški bančni interesi naznanjajo, da mora komitej prenehati s svojimi odkritji. Njih zahtevo podpirajo najbolj močne korporacije.

Ti privatni bizniški interesi so osredotočili svoje prizadevanje na nižjo državno zbornico, ki ima podaljšati komiteju njegovo življenje. Senat, kateremu se zdi, da so odkritja komiteja zdaj neprijetna, sodi, da bi bila zelo slaba taktika, ako se zdaj odtrse komiteja.

Nepotrebno je pripovedovati, če bi bila legislatura vedela, da si komitej izbere Undermyerja svojim odvjetnikom in da pogleda globoko v jamo korupcije ali celo do dna, da bi ne bil ta komitej nikdar ustanovljen. Zdaj je pa komitej zašel tako daleč, s svojo preiskavo, da je bilo na stotine podjetnikov obtoženih in kaznovanih. Nekateri so bili kaznovani s denarno globo, štirje člani opekarskega trusta pa s nekaj dnevi zapora. Zakonodajci seveda ne marajo, da se na tak način prijemljejo vodilni privatni bizniški interesi. Pa te preiskave tudi še ni konec. V legislaturi so ljudje, ki radi slišijo glas gospodov iz Wall Streets, da se naj ustavi delo komiteja. Te vrste ljudje se dosti ne brigajo za volilce, ker mislijo, da volilci radi pozabijo na njih početje, ako je tudi tako početje v protislovju s ljudskimi koristmi.

Lani so tudi nekaj takega nameravali, ali Undermyer jim je preprečil račun. Malo so godrnjali, zabavljali, izvršili se pa niso upali, kar so imeli na srečo, da izvedejo. Undermyer bo najbrž to obnovil, kar je storil lani, ko so hoteli odpraviti komitej, kajti odkritja o korupciji, ki jih je napravil dozdaj, mu dajo močno orožje v roke, s katerim užene grabeljive privatne bizniške interese.

VREME.

Chicago in okolica: V soboto nestalno. Lahki vzhodni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 20, najnižja 16. Sonce izide ob 7.08, zaide ob 4.37.

povzročila škodo severni polovici Združenih držav, dasi ni bila v vojni s njo. Mednarodno sodišče je prisodilo odškodnino in Anglija je morala plačati.

Sovjetska vlada bo lahko dokazala, da je bila Rusija v miru s zavezniškimi državami ob času, ko so jo te države napadale s pomočjo carističnih najemnikov, s čimer

"DELAVSKI BLOK" JE CILJ ŽELEZNIČARJEV.

Voditelji unij železniških delavcev poskušajo združiti vse delavstvo naklonjene politične sile.

SPOZNANJE, DA JE POTREBA POLITIČNA AKCIJA.

Chicago, Ill. — Voditelji strokovnih unij spoznavajo čimdalje bolj, da je potrebna politična akcija ameriškemu delavstvu, ako hoče kaj doseči. Tega mnenja so tudi voditelji petnajstih vodilnih organizacij železniških delavcev, ki so započeli akcijo za združenje vseh delavstvu naklonjenih faktorjev v ameriškem javnem življenju v eden sam politični blok.

V hotelu Great Northern je bila ta teden konferenca omenjenih voditeljev izdelana je bila agenda za bodoči sestanek, na katerega bodo povabljeni zastopniki različnih delavskih strank. Kolikor je razvidno iz tedenskega glasila organizacij železniških delavcev "Labor", katerega urejuje Edward Keating, bivši zvezni senator iz Colorada, je na programu koalicijske vseh političnih elementov, ki podpirajo tečajne organiziranih telavcev. Bodoča konferenca se vrši v Chicagu dne 20. februarja t. l.

Na omenjeno konferenco so povabljeni izvrševalni odborniki socialistične stranke, farmerske in delavške stranke, Neustrankarske lige, voditelji odbora osemindesetih in Ameriške delavske federacije.

Na sestanku v hotelu Great Northern je bila dolga razprava o ustanovitvi nove delavske stranke, toda naposled so prišli do zaključka, da s novo stranko ni nič, kajti vsi taki poizkusi so se doslej izjalovili. Edini zaključek je bil, da se združijo že obstoječe stranke, strančice in druge politične organizacije, ki so naklonjene delavstvu, in sprejmejo edin stveni politični program ter skupno listo kandidatov za letošnje kongresne volitve.

Voditelji železniških delavcev pravijo, da samo njihove organizacije lahko dajo dva milijona glasov za delavske kandidate.

Na tem sestanku so bili vsi predsedniki železničarskih bratovščin, izjemši W. G. Leeja.

DOBRA MISEL.

Washington, D. C. — Urednik farmerskega lista v Springfieldu, Mass., je na konferenci poljedelcev, ki se vrši te dni v Washingtonu, predlagal, da bi bilo najbolje, če bi Združene države zahtevale od alijancev vse bojne ladje in ves vojni material kot odplačilo posojila milijard, ki jih drugeče ne morejo vrniti in naj potem vse skupaj s svojimi bojnimi ladjami zapelje v sredino Tihega oceana ter potopi na mestu 10 miljske globine.

Dalje je Myriek, to je urednik farmerskega lista tudi predlagal, naj se bičeje za mornarico in vojsko Združenih državah zniža na isto stopnjo kakor je bila pred vojno. Na ta način bi tudi Mellon ne bilo treba toliko beliti si glave, kaj bo z izplačilom vojaškega bonusa.

ROPARJI ODPELJALI STO SO DOV PIVA.

Chicago, Ill. — V četrtek zjutraj so oboroženi roparji s tremi tovornimi avtomobili naložili stovodov dobrega piva iz skladišča Michigan Central železnice na So. Water St. in srečno odpeljali plen. Pivo je bilo pripeljano iz Jolietu in se ceni na \$5000. Roparji, katerih je bilo sedem, so prijeli železniškega privatnega detektiva, ki je čuval skladišče, ga uklenili in vzeli s seboj, nakar so ga izpustili nekaj blokov stran od skladišča.

AMERIKA NIMA NOBENIH PRAVIC V EVROPI, SAMO DENAR NAJ POŠILJA!

Pariz, 26. jan. — Poluradni "Temps" je včeraj objavil članek, katerega jedro je sledeče: Amerika nima pravice mešati se v naše finančne zadeve. Amerika nima nobenih pravic v Evropi, ker je zavrgla versalsko pogodbo in ligo narodov. Amerika ima le eno pravico — dajati denar Evropi, in sicer mora dati veliko denarja, da prepreči finančni polom in dobi nazaj denar, ki ga je prej posodila Evropi!

JAPONCI UGRABILI SIBIRSKA BOGASTVA.

Otska delegacija poroča o prvi posledici "rešitve" sibirskega vprašanja.

"ODPRTA VRATA" SO ZDAJ ZAPETA.

Washington, D. C. — Delegatje Vzhodnosibirske republike so v sredo zvečer objavili brzojavko, katero so prejeli od zastopnika čitake vlade v Peking. Brzojavka sporoča, da so Japonci pravkar dobili štiri ekonomske koncesije od "vlade" v Vladivostoku, katero so sami postavili. Ako bodo te koncesije izvedene, tedaj imajo Japonci popolno gospodarsko kontrolo nad tistim delom Sibirije in edina "odprta vrata" v Mandžurijo in severno Azijo so zaprla.

Spiridon Merkurov, carist v Vladivostoku, katerega so Japonci "izvolili" predsednikom vlade v tem pristaniščnem mestu, je sklenil s Japonci pogodbo, na podlagi katere dobe Japonci usarsko železnico, pristanišče v Vladivostoku, premogovnike v Sučanu in vsa državna zemljišča za dobo trideset let. Japonska je obljubila, da Merkurov s svojimi pomočniki vred najde vsak čas varno zavetje na japonskem parniku in v Tokiju v slučaju, da njegovo pustolovstvo ponesreči.

Poročilo sibirske delegacije zaključuje: "V tem momentu, ko Japonci v Washingtonu slovesno izjavljajo in obljubujejo "odprta vrata" v Sibiriji, so Japonci v Vladivostoku oropali Sibirijo za njeno največje pristanišče, najbogatejše rudnike in gozdove in za železnico, katere spaja sibirsko obrežje s Kitajsko. Tako se rešuje vprašanje Sibirije, katero so zavezniki in Američani vzeli v njihovo moralno zaščito!"

Plenarna seja washingtonske konference se obeta za prihodnji teden.

POGAJANJE Z ANGLIJO GLEDE GRADNJE ST. LAWRENCE KANALA.

Washington, D. C. — Državni tajnik Hughes je imel nalogo pozvati angleško vlado na pogajanje glede gradnje kanala od Velikih jezer po reki St. Lawrence do Atlantika. Smatra se, da bo imela Anglija, oziroma Kanada ravnotako dobička od kanala, kakršni je projektiran, zato smatrajo v vladnih krogih Unije za potrebno, da se z Anglijo v tem oziru naredi pogodba.

Anglija je v ta namen imenovala komisijo, ki naj bi se pogajala z zastopniki Unije, vendar vlada mnenja, da bodo pri pogajanjih več ali manj težkobe, ker ni bilo do sedaj pravega zanimanja za to veliko delo od strani Anglije.

80 CESTNOŽELEZNIŠKIH VOZOV ZGORELO.

Chicago, Ill. — V sredo ponoči je požar uničil remiso in 80 električnih vozov čikaške cestnoželezniške družbe na Devon Ave. Škoda na poslopju in vozovih se ceni na poldrug milijon dolarjev. Okrog 35 družin v bližnjih hišah je pobegnilo na prosto, ko je bila nevarnost, da se požar razširi.

PROPAGANDA PROTI GENOVSKI KONFERENCI.

"Narodna meščanska zveza" agitira proti prisostvovanju Amerike na temelju enakih pravic s Rusi.

SVETI STOPROCENTNEŽI SO ZATULILI JEZE.

Washington, D. C. — (Feder. Press.) — "Narodna meščanska zveza" se je pridružila propagandi, ki ima namen odvrgniti Združene države od prisostvovanja na mednarodni ekonomski konferenci v Genovi. Ta organizacija agitira proti konferenci s popolnoma drugačnega stališča kakor pa nekateri senatorji, ki so zoper vsako vmešavanje Amerike v evropske zadeve. "Meščanska zveza" je proti zaradi tega, ker ne mara, da bi ameriški delegatje v Genovi sedeli pri eni mizi z ruskimi boljševiki.

"Narodna meščanska zveza" je te dni razširila v Washingtonu okrožnico, ki vsebuje zahtevo, da mora kongres zabraniti udeležbo Amerike na genovski konferenci. Okrožnica se v jedru glasi, da vprašanje ni, dali bodo Združene države zastopane v Genovi ali ne, marveč vprašanje je, dali hoče Amerika spremeniti svoje sedanje stališče napram Rusiji in priznati sovjetsko vlado. In po mnenju "Narodne meščanske zveze" se to ne sme zgoditi! Okrožnica poziva vlado, da "ekonomsko izstradanje Rusije mora trajati toliko časa, da bodo sovjeti strmoglavljeni".

Samuel Gompers, predsednik Ameriške delavske federacije, ki je tudi član "Narodne meščanske zveze", se je tudi pridružil tej propagandi. Kadarkoli je treba udariti po Sovjetski Rusiji, je Gompers vselej zraven.

KAJ JE Z NAGRADO ODSLUŽENIM VOJAKOM?

Zakladniški tajnik Mellon pravi, da bo treba za izplačilo bonusa novih davkov.

Washington, D. C. — V zvezi s tem zakladniškem uradu so o narčtu glede bonusa veteranom pretekle vojne mnenja, da bo treba vsled sklepa o plačilu istega naložiti kak nov davek, da se bo krila nameravana vsota za izplačilo.

Tako je tajnik Mellon izjavil v pismu na predsednika Fordneyja, da nič ne upa na plačilo kakih obresti od posojil izdanih alijanim državam, katere naj bi krile izplačilo bonusa, zato, da je kritje nameravanega izplačila še nečisto in ni drugega izhoda, kakor takoj nvesti kako novo obdavčenje, da se bo bonus kril. To Mellonovo pismo je bilo v odgovor Fordneyju, ki se je nadejal takojšnjega izplačila veteranom, a se je končno pokazalo, da je treba prej pojačati državni zaklad.

Zakladniški tajnik je tudi povedal, da bi ne bilo umestno in celo nevarno, poizkusiti z novimi posojili pokriti vsoto za izplačilo nagrad, vledčesar bi po njegovem mnenju, ne bo mogla vlada kriti vsled drugih naraščajočih posojil.

Naloži naj se torej nov davek poleg onega visokega davka, ki ga morajo plačevati v največji meri delavci in farmerji. Tudi proračuni o drugih izdatkih za leto 1922 in 1923 se ne morejo kriti z dohodki v teh letih, zato pravi Mellon, da bi bila največja napaka, če bi se bonus takoj sprejemu prišel bivšim vojakom izplačevati. Stroški za pokritje vsega bonusa znašajo po proračunu zakladniškega tajnika \$850,000,000. Ta velika vsota naj torej pride na davkoplačevalce, katerih davek je itak gre večinoma ves za vojaške namene in je le mali odstotek istega namenjen za kultiviranje dežele in blagostanje ljudstva.

ANGLIJA JE SKLENILA "POMIRITI" EGIPČANE S JEKLOM IN DINAMITOM.

London, 26. jan. — Danes se je izvedelo, da je general Allenby britski visoki komisar v Egiptu prejel ukaz angleške vlade, da "pomiri" nacionaliste, ki so organizirali zelo uspešen bojkot proti Angležem v Egiptu. Kdor sodi po izkušnjah, lahko ugane, kakšno bo "pomirjevanje" Egiptanov.

BOJ MED KARDINALI, KDO BO NOVI PAPEŽ.

Italijanski in drugi kardinali razdeljeni v dve stranki; konklava bo morda trajala mesec dni.

JEZUITI BI RADI NEMOA ZA PAPEŽA.

Rim, 26. jan. — Pogrebne ceremonije za papežem Benediktom so zasenčene po temnih oblakih, ki so se zadnje nenadoma zbrali nad Rimom v obliki boja in intrig med knezi katoliške cerkve, kardinali, ki se zbirajo v "večnem mestu", da izbere novega papeža. Kardinali so razdeljeni v dve stranki: ena stranka hoče, da bo dobi papež še ostane "jetnik" v Vatikanu po zgledu treh papežev od leta 1870., ko je Garibaldi vzel Rim, druga stranka pa deluje na spravo s Italijo in za "svobodnega" papeža.

Rimsko časopisje, katoliško in nekatoliško, je polno špekulacij in napadov. Italijanska vlada očitno deluje za pomirjenje s Vatikanom, ker računa, da s tem pridobi političnih vpliv v katoliških državah; ravno tega vpliva se pa hoče nasprotni države. Tako so volitve novega papeža naenkrat postale politično vprašanje.

Kardinal Merry Del Val, rodom Španec in papežev tajnik za časa Pija X., je vođa stranke "neizprosnih", ki so za nadaljevanje papeževanja "jetništva"; kardinal Gaspari, tajnik pravkar umrlega Benedikta, je pa vođa druge stranke, ki zahteva, da papež vrže od sebe masko jetništva in se odredi posvetni državi, katere itak ni več.

Italija ima 29 kardinalov, torej največ in zato je vedno Italijan izvoljen v konklavi; ampak letos je položaj zelo čuden. Italijanski kardinali so razdeljeni, in če se ne zedinijo, se volitve lahko zavlečejo za dalj časa, mogoče za mesec dni in končajo s kompromisom, da bo izvoljen kdo izven Italije.

Nekateri rimski listi prerokujejo, da bo Nemeec izvoljen papežem ali vsaj Nemčiji naklonjen kardinal. Kot se čuje, delujejo jezuiti za nemškega papeža. Francoski, belgijski in poljski kardinali podpirajo stranko "neizprosnih", to je da ostane papež še nadalje "vatičanski jetnik". Francija ima nedvomno vmes svoje politične prste. Dočim je prej Avstro-Ogrska vplivala na volitve papeža, je zdaj prevzela njeno mesto Francija, ki je pred kratkem poslala svojega diplomata v Vatikan. Papež ni več tista politična sila kot je bil v preteklosti, toda lahko je še zmirom politično orodje te ali one države — in zato je zdaj kava, kdo bo bodoči papež.

190 UBITIH IN 1000 RANJENIH V EGIPTU.

Krvava bitka med Angleži in domaćini v Kairu.

London, 26. jan. — "The Daily Star" je prejela brzojavno poročilo iz Kaira, da so danes tam izbruhnili novi izgredi, ki so končali z velikim krvljetjem. Britske čete so streljale na Egiptane in 190 oseb je bilo ubitih ter okrog tisoč ranjenih. Angleški častnik je bil tudi ubit.

Izgredi so izbruhnili vsled arbiranja nacionalističnih voditeljev zadnji terek, ki so izdali manifest za bojkot Angležev. Vođina čreva današnje bitke so mladi dejniki

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vrstajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na tri leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.55 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vso, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

Datum v objavoju n. pr. (Jan. 31-22) poleg valnega imena na naslova pomeni da vam je s tem davcom potekla naročnina. Ponovite jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

ALLENNOVO SODIŠČE JE ZMOTA.

Koliko slavospevnih pesmic je zapel governer Allen industrijskemu sodišču. Kdo naj jih presteje? Vozaril se je križem po Ameriki na vabilo trgovskih zbornic in drugih bankirskih, trgovskih in podjetniških organizacij, da razloži, kako učinkuje na mir v industriji kansaško industrijsko sodišče. Veletrgovci, velepodjetniki in bankirji so ga poslušali z zanimanjem in mu ploskali, kajti govoril jim je iz srca.

Praksa seveda prikazuje nekaj drugega, kar je Allen razkladal v teoriji.

V Kansas Cityju, Kans., so zastavkali klavniški delavci. Stavka je pričela nekaj tednov preje, kot je bilo naznanjeno, da zastavkajo. Industrijsko sodišče ni podvzelo nobenih korakov in sledila je stavka.

William Huggins, višji sodnik, je odprto naznanil, da je sodišče pred svojo najtežjo nalogo. Sodniki so na to prišli v Kansas City, Kans. Celo postopanje se je razbilo zelo žalostno. Mesarski baroni in voditelji delavstva se niso ozirali, kaj poreče sodišče. Bile so izdane sodnijske pozivnice, toda smatrali jih niso za resne. Končno so se sodniki naveličali takega dela, pa so odšli domov. Od tedaj je šla stavka svojo pot. Sodniki so se pa vrnili v Topeko.

Župan Harry Burton je spoznal, da je stavka nevarna za javnost. Uvidel je, da mesarski podjetniki in delavski voditelji ne morejo izravnavati spora. Prepričal se je, da industrijsko sodišče tudi ni moglo ničesar opraviti, da sporne točke izravnavajo in se delavci vrnejo na delo. In kaj je preostalo županu drugega, kot se je obrnil na predsednika Hardinga, da se spor izravna s pomočjo pristojevnemu priznanega razsodišča.

Apel mestnega župana Burtona na predsednika Hardinga pokazuje, da so vsa prizadevanja industrijskega razsodišča ponesrečila, ki ga vzdržujejo davkoplačevalci.

Z rudarji se seveda postopa drugače. Železniški magnatje, ki imajo največ rudnikov pod svojo kontrolo, hočejo da rudarji delajo za vsako ceno, če je plin v rudniku ali ne. Oni zahtevajo, da rudarji tvegajo svoje življenje, čeprav varnostne naprave ne funkcionirajo. Ako rudarji ne gredo v rudnik, ker se zavedajo, da je njih življenje v nevarnosti, so puntarji, ker so zastavkali. Rudarji se ne dajo nadomestiti kar čez noč z neučenimi stavkokazi in za to je bil zanje potreben zakon, da se prisilijo delati tudi pod takimi razmerami, ki jim niso všeč in ki stavijo njih zdravje in življenje v nevarnost.

V klavnicah je položaj zopet drugačen. Mesarski baroni upajo, da zlomijo stavko z neizkušenimi delavci. Volja mesarskih podjetnikov je pač ta, da se stavka nadaljuje, dokler se sami ne prepričajo, da ne morejo ugnati stavkarjev. Dokler pa imajo le iskrico upanja na zmago, nočejo priznati nobenega vmešavanja od zunaj v razmere med njimi in delavci, ki delajo zanje. In tako smo doživeli, da industrijsko sodišče ni imelo najmanjšega uspeha v Kansas Cityju pri izravnavi stavke klavniških delavcev.

KAKO LAŽEJO.

V Pittsburgu izhaja jutranji in večerni dnevnik. Mrs. Carrie Didlott, žena rudarja, pripoveduje, da sta dnevnika z dne 30. decembra prinesla vest, da bi šel njen soprog na delo, pa ga je strah. Žena je šla k urednikom obeh listov in jim povedala, da naj popravijo neresnico, ki so jo obelodanili o njenem možu. Jutranji list je priobčil popravek. Urednik večernega lista se je izmuznil, češ, da on ni priobčil omenjenega članka.

Rudarjeva žena je seveda drugega mnenja in pravi, da je večerni list tudi priobčil neresnico o njenem soprogu.

Mrs. Didlott pravi, da živi že dvajset let s svojim soprogom in da njen soprog ni strahopetec, paš pa je njen soprog svoji delavski organizaciji zvest.

Prav nič ni čudnega, da se je urednik večernega lista izmuznil na ta način popravku. On pač ne pozna delavskega ponosa.

Uredniki pri šmokavarskih listih so navadno ubogljivi kuliji, ki napišejo to, kar jim gospodar ukaže. Prav redki so med njimi, ki se ne pokorijo ukazu svojega gospodarja.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Barberton, O. — Ni težka nanka za zavednega delavca, zakaj je v naši naselbini, okolici kakor po celi Uniji tako slabo za delavce. V našem mestu ni udomačena še nikaka organizacija; razun malega števila rudarjev, je delavstvo pri vseh ostalih industrijah neorganizirano.

Veliko število rojakov se je že zateklo v našo naselbino iz raznih krajev Unije, a tako so tudi odšli; le malo jih je ostalo tu.

Pred kakimi štirimi leti se je porodila rojakom misel, da bi si ustanovili v naši naselbini lasten dom. Ideja je bila dobra in tudi dom potreben, toda vsa stvar se danes izgleda, da doma ne bomo imeli ne danes in menda nikoli.

Vzrok je v tem, ker nimamo niti v najmanjši stvari edini; kar pa po mojem mnenju največ zakrivijo verske in protiverske dopisovanja po listih. Zato pa apeliram na vse dopisnike iz naše naselbine, da tako slogi škodljivo dopisovanje za nekaj časa opuste.

Pri nas je bilo ustanovljenih že več društev. Pevsko društvo smo imeli že dvakrat. Kje pa ga imamo danes? Samo nasloga je kriva, da smo brez njega. Svoj čas je pri nas tudi obstajala slovenska godba odraslih, katere tudi nimamo več. Nimamo je, ker ni imela oseba, dasi je bilo instrumentov za 13 ali 14 moč v rezervi. V resnici se mora dati priznanje nekaterim iz bivše godbe, ki so se trudili svoja štiri leta za godbin obstanek. Ker obstanek ni bil mogoč, pa smo vse skupaj opustili in počiva tam, kjer počiva že pevsko društvo in počiva misel za Slovenski dom. — Andrej Rehar.

West Duluth, Minn. — Rojaka Antona Blatnika je obiskala nesreča. Dne 19. t. m. mu je po kratki in mučni bolezni umrl sin v starosti sedem let. Škoda je, da brat Blatnik ni imel sina zavarovanega v mladinskem oddelku SNPJ, ki bi mu v tem slučaju nudila pomoč. Izrekam mu moje sožalje.

Človek seveda ne ve, kdaj se mu bo pripetila nezgoda, ki prežnanj vsak trenutek, zato pa moramo biti vsak čas pripravljeni. Rojaki v New Duluthu, Garyju in Duluthu, mi imamo društvo Leo Tolstoj SNPJ, največje slovenske podporne organizacije v Ameriki, pri katerem se lahko zavarujete za vse slučaje. Poslužite se torej prilike in pristopite k našemu podpornemu društvu ter vpišite k mladinskemu oddelku tudi svoje otroke. Ne bo vam žal, za ta vaš korak in obilo boste zanj dobili poplačano v slučaju nesreče.

Društvo Leo Tolstoj št. 208 SNPJ posluje po Novem letu združeno z društvom Svobodni bratje SDPZ. Upam, da bomo delovali zajedno in složno vsi in ne bo med nami kake zavisti, katere je drugače precej ukoreninjeno v našem narodu in bo vzel precej časa, prej ko se iztrebi. Za vzrok temu, mislim, da mi ni treba posebno omenjati, kajti vsak zaveden delavec lahko ve, odkod izhaja.

Po mojem mnenju morajo delavci, ako se hočejo te zavisti odkrižati, predvsem uničiti vzroke iz katerih izhaja; vse drugo bo lahko odpraviti. Zato pa bratje, ako omenjam nekaj tiste grde navade, da se med nami opazi, ne mislim s tem nikogar žaliti, pač pa priporočam, da pustimo vsake osebnosti izven društvenih sej. Lahko imamo vroče debate, toda te morajo biti stvarne. Nikdo izmed nas ni popolnoma čist in vsi imamo eno ali drugo napako, čez katere pa moramo preiti kakor brat s bratom, če hočemo, da bomo kdaj prišli do zaželjenega cilja.

S stvarnimi argumenti se lahko pride do dobrih zaključkov, od katerih imamo koristi vsi. Zato pa na dan z argumenti. Vsek naj pove svoje mnenje in tako bomo najbolj napredovali in zapustili našim naslednikom gladkejši pot kot smo jo dobili mi. Kar se pa tiče osebnih nedostatkov ali napak, rečem le toliko, naj vsak svoje izpolni ter gleda, da bo vsak sam vse dobro napravil, potem bomo vsi "O. K." — John Kobi.

Indianapolis, Ind. — Pameti bi si kupil, če bi bila na prodaj. — Pod tem naslovom hočem napisati par vrst. Živimo med časom, ko prevladuje zlo bolj kakor je prevladalo kdaj prej, dasi bi lahko po modernih iznajdbah, elektriki, parnih in drugih silah lahko živeli najudobnejše življenje.

Novih iznajdb; telefonov, brezžičnih brzojavov itd. ne vidijo voditelji raznih ver ali pa videti nočejo kakor tudi ne vidijo krivice, katerih bi v vpričo tolikih dobrih iznajdb ne bilo treba, temveč samo tolažijo ljudi na boljše življenje po smrti. Časi, ki jih imamo danes, se lahko primerjajo s stoletji, ko je bilo treba odrajavati desetino, ali, s časi, ko je še vladala trgovina s sužnji. Takrat so sužnje tolažili z življenjem po smrti in jim hoteli dokazati, da so njihovi naprej postavljeni po volji božji, danes pa hočejo dokazati isto.

Naši duševni tolažiteli, bolje rečeno tlačitelji, so sami s sabo v navzkrižju, ker na tem mestu trde, da je Kristus sovražil farizeje, drugod pa hočejo dokazati, da jih je on postavil ljudstvu. Za tisti čas so bili Kristusovi nauki primerni, vsek z modernejšimi nauki, pa bi bil šel v norišnico, ali pa takoj zginil s sveta. Tako pa je s primernimi nauki dobival Kristus čedalje večjo zalombo in opozicija proti farizejem se je jačila dan za dnem.

V redu, kakor je bil dosedaj se je izpopolnjevala tehnika in iznajdbe so se množile, ker tisoč let so se kesali za dosego različnih prvenstev in zato proučevali, s čemur so človeštvo prinašali najraznovrstnejša odkritja. Koliko tisočev pa je v boju za dosego prvenstev in takem redu podlegla? Tega nobena zgodovina ne bo povedala.

Prišli pa smo prehajati v drug družabni red, to je red enakopravnosti, ki bo dajal možnost vsakomur izpopolnjevanju in prispevanju k modernemu napredku. Tega napredovanja ne bo preprečila ni ena ne druga verska sekta, ker vse so se izkazale, da so nezmogljive preprečiti napredek med človeštvom.

Pol leta bi delal ali pa tudi več, da bi mi bilo omogočeno kupiti pameti in jo deliti med revne in uboge, ker-le s pametjo se bo lahko odpravilo današnje zlo. Ibi morajo torej z duhom časa, aicer bo šel čas preko nas. — Frank Čopirio.

SLIKE IZ NASELBIN.

Liberty, Kans. — Rad bi opisal dogodke, ki sem jih doživel zadnje čase, posebno pa one iz meseca decembra, katerega sem predsedal za omrežjem državne ječe. Rad bi tudi bil, da bi naši ljudje izvedeli, kaj delajo naši izvoljeni, ki toliko naglašajo, da je pri nas za vse enako in da vidijo na petnaest milj daleč okoli vse z istim očesom. Mogoče! Petnajst milj daleč, to je precejšnja razdalja za oko, in tudi če vidijo tako daleč, od blizu ne razločijo niti ženske od moškega, ker v ječi niso med nami delali nikakega razločka. Človek bi mislil, da trezne osebe ne morejo kaj takega poenostajiti, vendar se je pri nas godilo.

Sploh pa je razumljivo, da imajo oni vse za enake, saj tatove, cestne roparje in nepoštenih ljudi di smatrajo za isto kot smo mi poštenih delavci. Dasi so mnogi hudodelniki, sedeči po tukajšnjih ječah mogoče mnogo zakrivil, vendar, ne mora tudi nas stavkarje za vsako malenkost obsediti za ravnotako veliko kaznen, samo zato, da bomo vsi enaki. Zmotijo se samo tam, če kateri slučajno ukrade kak avtomobil ali kaj podobnega, in je zlikovec American, da ga pošljejo domov. — Take so postave v državi Kansas. Če pa človek gre obiskati v ječo nesrečnega prijatelja, tedaj ga "pravilni" sodniki grdo gledajo, dajajo še njemu nespoštovna imena in bi ga najraje utaknili tja, kjer je njegov prijatelj.

Serif v ječi je bil kakor cerber. Jako rad se je znašel nad nesrečnimi in nedolžnimi stavkarji. 53 letnega nemškega delavca ni smogel in pogosto se je znošil nad njim, preteč mu, da bi ga najraje ubil, če bi imel moč. Nato ga je pričel suvati in tepsti in mu velel zlesti na posteljo za o-

mrežje. Nearečnej se je spravil za omrežje, nato pa ga je šerif Milt Culd zbil nazaj dol; še enkrat mu je velel, naj gre na posteljo in ga zopet zbil dol in ga udaril z vso krutoostjo po željuatih.

Sedaj pa mislite, dragi rojaki, kdo je večji krivlec ne samo ameriških, temveč tudi naravnih zakonov: ali oni, ki je nezmožnega brutalno pretepal, ali oni, ki je po nedolžnem trpel v ječi in miroval.

Ni treba k temu komentirjev, ker je dovolj jasno povedano, da je dovolj tega in je zadnji čas, da se ljudstvo zave. Pri prihodnjih volitvah, rojaki, se izkažite, da ste zmogni sami zopet vpostaviti človeški red in volite na vsa mesta ljudi, ki bodo z vami znali postopati po človeško. — Stavkar.

New Baden, Ill. — Delavske razmere pri nas niso prav nič boljše od razmer po drugih naselbinah, kajti kompanija nas pokliče na delo komaj trikrat na delo vsakih 14 dni, kar je dovolj slabo in povzroča med delavci nezadovoljnost.

Slovencev je v naselbini jako malo, to se pravi ena sama družina in trije pečlarji, sami fantje; ostali naselniki so Švabi, pomešani z Židi. Ti vsi so zelo verni ljudje in pripadajo k različnim verskim sektam, kar je za dvajseto stoletje brezdvoma dokaj žalostno. Kar se tiče Slovencev, smo v pričo tako malega števila jako složni in kar je eden, to je drugi. Vse bi bilo dobro, le loncev se nikdar ne zmanjka za pomivanje. Ker sem še mlad član za pečarske organizacije, mi niso njena pravila še dovolj znana, njena pravila, zato pozivljam glavni odbor pečlarjev, da mi jih prekrbi. — Jacob Fotočnik.

Johnston City, Ill. — Iz naše naselbine čitamo precejšnje število dopisov, kateri vsi naznanjajo samo slabe čase, kako bi pa mogli kaj drugega, če ne upamo na nič boljšega.

V rudniku št. 17 Old Ben družbe je delalo približno pet sto ljudi, kateri vsi so bili brez dela, ko so zaprli rov. Pet milj od tu pa so zaprli rov št. 2 Ernest Coal kompanije, vsled česar ne svetujemo nikomur, da bi hodil sem iskati delo, ker še tukajšnji naselniki morajo brez posla postopati okoli.

Čitali smo dopis, v katerem je nek rojak vabil Slovence in Hrvate na veselico dne 25. februarja. Dopisnik pa ni mogel biti dobro poučen o sklepu seje Slovenskega doma v Johnston Cityju, ker veselica se nebo vršila ta dan. Zato Slovence in Hrvate po bližnjih naselbinah opozarjam, da se ne ozirajo na oni dopis. — Chas Robich.

Black Diamond, Wash. — Med stavko, trajajočo že od 15. marca lani, nam je kopanja vsaki drugi mesec pokljajala obvestilo, da se moramo izseliti z njene zemlje. Kaj nam pomaga, ako imamo lastne hiše, če pa stojte na kompanijski zemlji. Unija je morala vedno položiti poročstvo, da smo lahko stali na tej zemlji, sedaj pa se je unija že naveličala vedno zalagati v ta namen denar in vsem dovolila, da smemo prodati svoje hiše. Unija bo zgradila nove hiše, za kar je kupila kos zemlje, da nas ne bo mogla kompanija več poditi raz svoje zemlje.

Za dežjem vedno solnce sije, tako je tudi tu. Čeprav je v splošnem slabo tu, se vendar včasih veselimo. Poročil se je rojak Martin Supanc, doma iz Zidanega mosta, v Sloveniji, z g. Rozi Jazbec. Na svatbi smo se prav dobro imeli in želimo novoporočencema dolgo in srečno življenje. — Tudi g. Štoklja se v naši naselbini pridno pripravlja. — Frank Vidic.

Cove, Ore. — Iz te male farmarske naselbine je to, če se ne motim drugi dopis. Tetka zima ni pozabila na nas in nas je s precejšnjim mirazom obiskala. Najraje se ob tem času grejemo pri peči in si preganjamo čas s čitanjem listov, za kar je tudi dovolj časa. Kakor je čitati po listih, je tudi po drugih krajih slab položaj za delavce, ker vsepovsod se bere o zapiranju rogov, tovarn in drugih delavnic.

V ti naselbini so naseljeni Slovenci že sedem let. Zaposleni smo

METEORITI.

V kratkih besedah.

Delavce proizvaja in da kapitalista svoj proizvod — kadar kapitalist hoče.

Delavce neha proizvajati in straža — kadar kapitalist hoče.

Delavce uniči, kar je proizvedel, in umre — kadar kapitalist hoče.

Ustava Združenih držav je postala klasič. Vsakdo jo ima rad in nihče je ne čita.

Nasaj, nasaj.....!

V kentukiški postavočaji je zakonska predloga, ki določa največ \$500 globe in eno leto ječe za vsakogar, ki uči v katerikoli javni šoli, da se je človek razvil iz opicam podobnih prednikov. Skratka, znanstvena resnica o razvoju človeka bo pod kaznijo prepovedana, ako bo sprejeta omenjena predloga.

Kazen je premila! Zakaj ne bi bili učitelji te resnice kaznovani s smrtjo na grmadi? Sveta cerkev je nekoč sežigala učitelje, ki so se predrznili povedati resnico, da je zemlja okrogla in da kroži okrog solca. Država Kentucky živi še v dobi fevdalizma, in če uvede svete grmade, bo sistem njenih institucij popolen.

Kako je to, da ni Viljema Hohenzollerna na razorožitveni konferenci v Washingtonu? On je vendar vedno trdil, da je največji apostelj miru!

"Nuf sed".

Ely, Minn. — Kazimirjev listič piše med drugim, da ljubljanski škof pravi, da se množijo orli in orlice. Rad mu verjamem. Saj se množijo tudi osli in oslice. Pa naj še on verjame. — J. B.

"Wall Street Journal" piše, da bodo morali rudarji globoko zasaditi lopato, ako hočejo dobiti povznanje merde, ki ga zahtevajo. — Kako globoko pa mora iti lopata, kadar si baroni premožga razdele mastne dividende?

Zelo napredna Jugoslavija. Ljubljanski "Naprej" javlja, da jugoslovanska vlada se danes priznava Kolčak - Wrangelovo vlado v Rusiji.

Mumijs v Belgradu najbrž še danes ne vedo, da je Rim padel leta 1870, in zato priznavajo pečevo vlado. Ali priznavajo tudi vlado cesarja Maksimilijana v Mehiki?

Zanikrni pastirček bo vedno trdil, da je njegov pipec najboljši.

Zakaj molijo?

Prišel je bacil v Vatikan in umoril svetega očeta. In ves katoliški svet moli zanj! Čemu? Ali ne veruje v njegovo svetost?

Oljni trust je kar na tihem okupiral Čehoslovakijo. Ker je oljni trust v sorodu s trustom jekla, se prav lahko zgodi, da bodo v Washingtonu delali za nekakšno Čehoslovakijo. Senat mogoče ne bo ratificiral.

Aha, zdaj smo skup!

Kapitalistično časopisje v Ameriki se je pričelo dobrikati Sovjetski Rusiji. Ruska revolucija je bila res nekoliko krvava — pišejo — ali kaj se naj reče o francoski revoluciji in pa o zadnji vojni? In Lenin — hm, Lenin — no da, Lenin (popraskaj se po glavi, čitatelj) — ako ugaja Rusom, zakaj ne bi tudi nam?

Zdaj smo na jasnem. Priznanje sovjetske vlade in pogajanja s boljševiki za koncesije so blizu!

K. T. B.

večinoma pri popravljanju potov, za katero delo se je pogodil rojak Joe Retel. To je v veliko korist farmerjem v naselbini in bo dobila zemlja veliko več vrednosti. Točasnno je za farmerje jako slab položaj, kajti prodati morajo vse po nizki ceni. Tako tudi ne morejo plažati najetih delavcev in večinoma delajo samo za hrano. Tako se časi preminjajo, da smo prišli precej pod ničlo. — J. Skrabec.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

W. Duluth, Minn. J. K. — Gradivo k zgodovini SNPJ mora biti doposlano vsaj do 1. julija t. l. — Pozdrav.

Razne vesti.

BANDITJE ŽANJEJO VEDNO VEČJI PLEN.

Naznanila o roparskih napadih postajajo vedno številnejša.

Chicago, Ill. — Čikaški roparji so bili posebno v zadnjih dnevih na delu. Policiji je naznanjeno dolgo število roparskih napadov, ulomov in tudi o umorih. Njihova žrtev je bil G. Johnson, lekarnar z Euclid ceste, h kateremu so vdrl v prodajalno in mu odnesli več gotovine in drugih dragocenosti. Spravili so vse blago z njim vred na avtomobil in odpeljali z najhujšo naglico. Ko so prevozili nekaj blokov oddaljeno, pa so ga treščili z vso silo raz drvečega avtomobila. Nič boljše se ni godilo slugi pri trdki Marshal, ki so ga, ko so vrednosti pobrali, naložili na avtomobil in v najhujšem diru vozeč, vrgli raz avtomobila.

Te roparje poznaajo pod imenom "štirje črni vitezi", s katerimi je imela pred meseci dovolj opravka policija. Ko so večer napadli na McMillenovo lekarno na 41 E. ulici, jih je opazil McMillen, star vojak še iz španske ameriške vojne. Škočiti je hotel po puško, toda bandit je bil hitrejši in mu spustil kroglo v hrbet. Preprečil je s tem, da je četverica roparjev utekla, a najbrže bo moral plačati z življenjem, ker njegov položaj je jako opasen.

Na enak način je bil izvršen napad tudi na zlatarsko zalogo na Madison cesti in je bilo odnesene zlatnine za \$7.000. — Na Michigananski cesti so vdrl banditje na stanovanje Edith Palmerjeve in ji odnesli dragocenosti, zlatnine in dijamanti in biseri v vrednosti \$8.000, poleg tega pa gotovine in čekov v vrednosti \$5.950. Očividno isti zlikovec so vdrl v trgovino na Michigananski cesti ter odnesli kož v vrednosti \$2.500.

Poleg teh je še bilo mnogo drugih napadov izvršenih na trgovine, lekarnice, restavracije in stanovanja, povsod dobro zasnovanih in vsem se je več ali manj posrečilo odnesti dober plen. Zlikovci, se zdi, da so povsod eninisti, ker povsod se poslužujejo enakih zvijač. Kar pa je pri tem najzločnejše in za policijo, kolikor jo je ima v Chicagu, v pravo sramoto, je to, da niso prišli še na nikak sled zlikovcem, kaj šele, da bi jih aretirali.

ŽENSKA KANDIDATINJA ZA ŽUPANSKO MESTO.

Davenport, Ia. — Odkar so v tem mestu pričeli socialisti dobivati premoč pri volitvah, še ni bilo toliko navdušenja med njimi kakor takrat, ko se je pojavila na socialističnem tiketu kandidatinja Lucie Clausens, med vsemi sodrugi priljubljena socialistka. Za prebivalec Davenporta pa je to nekaj novega, ker se niso slišali, da bi bila ženska katerekoli stranke postavljena za kandidatino.

PEKARIJA RAZDEJANA Z BOMBO ZARADI ČE-NEJŠEGA KRUHA.

Detroit, Mich. — David Rosen je znižal ceno kruha v svoji pekarni na pet centov. Posledica: v četrtek zjutraj je bomba razdejala Rosenovo pekarnjo. Razstrelba je ranila dve osebi in škoda znaša \$20.000. Rosen pravi, da je bomba delo drugih pekrov, ki so mu bili nevoščljivi zaradi znižanja cene kruha.

MRAZ V KALIFORNIJI; SAD JE POZEBLO.

Los Angeles, Cal. — Tridnevna slapa, ki je obiskala kalifornijske sadojnake ta teden, je uničila polovico zimskega oraznega pridelka in eno tretjino limon.

BOMBA JE BILA VRŽENA.

Chicago, Ill. — Pred hišo Pasquale Massinija v italijanskem ozračju je bila vržena bomba očividno od "črne roke", ki pa ni naredila posebne škode, dasi so jo zračnega pritiska popokale. Poslednji hiš in je bilo pekarni več milijonov okoli. Massini je v zadnjem času prejel cel kup pisem, da mora na go-

tovo mesto položiti štiri tisoč dolarjev, česar pa ni storil in smatra to bombo za svarilo od nepoklicanih vsiljevalcev.

Portugalska noče preživljati Karla.

Lisabona, 26. jan. — Portugalska vlada je obvestila vrhovni svet entente, da ne bo trpela stroškov za preživljanje bivšega avstrijskega cesarja Karla in njegove žene Zite, ki se nahajata na otoku Madeiri.

Mehika naj plača četr milijarde za odškodnino.

Mexico City, Meh. — Kakor piše list "El Universal," je bilo vloženih proti mehiški vladi 1800 odškodninskih zahtev v skupni vsoti 250.000.000 pezet kot povračilo za škodo, ki jih je imelo v Mehiki domače in inozemsko prebivalstvo med časom revolucionarnih preobratov od leta 1910. Med tožitelji je največ ameriških podjetnikov. Tožitelji za odškodnino nastopajo skupno in so dali vladi rok do 31. t. m.

Francoski narod propada po številu.

Pariz. — V zdravniških listih po Francoskem se mnogo razpravlja glede vedno manjšega števila porodov in hitrejši umrljivosti, kar povzroča dobrim francoskim narodnjakom velike skrbi. Število porodov se manjša vsako leto, tako jih je bilo leta 1859 1.000.000, leta 1913 745.000, lanske leto nekaj nad 600.000. Če človek pomisli, da se po vojni polovico več ljudi poroči, ker se boje vpljanja davka na samec, tedaj je res slabo znamenje tako nazadovanje.

Avstrija bo kmalu angleška kolonija.

London, 26. jan. — Anglija je sklenila posoditi Avstriji 2.500.000 sterlingov funtov (\$12.250.000) pod pogojem, da Avstrija potroši posojilo tako kakor hoče Anglija. Predvsem mora Avstrija odplačati del dolga Ameriki za živila, drugi del posojila mora iti za plačanje zunanjih dolgov in tretji del za oživiljenje trgovine, ki pa mora biti pod nadzorstvom Anglije.

Irski republikanci delajo za novo civilno vojno.

Paris, 26. jan. — Irski republikanci z De Valerom na čelu so dobili kontrolo nad tukajšnjim irskim kongresom. Sklenili so, da morajo biti seje kongresa tajne. Collinsonova manjšina je burko protestirala, toda pomagalo ni nič. V tajnem zasedanju je bila sprejeta resolucija za popolno neodvisnost Irske. De Valera in njegovi pristaži organizirajo novo civilno vojno na Irskem, ki prične kakor hitro bodo imeli republikanci dovolj denarja in drugih sredstev.

Kako je pisal D'Annunzio svoj "Notturmo".

D'Annunzio ni samo pesnik, temveč se je posebno med vojno mnogo pečal tudi z rakopisom. Bil pa je pri tem nesečen in lepega dne s peruti vred zletel v goščo, kar ga je stalo eno oko in je moral več tednov živeti v temi. Kaj vse mu je prinesla ta tema in lepih vizijah, je povedal v svojem komentarju k "Notturmo", ki se je sestojal več kakor iz deset tisoč popisanih papirjev. Te papirje je pisal neprestano ležeč na postelji, v temi, z glavo nekoliko nižje kakor so bile noge in pisal in pisal. Njegova hiša je zbrala počekane papirje za poskušnjo k cenilec, kar pa je bilo seveda jako težko razložiti. Vzde temu, da je dolga "pesnitev" polna tožba in nevroznosti, katere je "pesnik" zli na papir, in se polasti onega potrpežljiveca, ki čita ta "Notturmo" ista nevroznost, je bil D'Annunzio pohvaljen za to delo. Zakaj pa bi ne bil, saj v njem se močno zrakoplovstvo s temo, strah za izgubo očes, padanje v goščo ter razne druge nemnogi, samo v pesnitvi ni nič poetičnega.

Pomagaj, brat iz blata!

Na Madžarskem je zavladalo velikansko veselje, ker je vlada izdala amnestijo in sklenila kompromis s socialisti. Vsi listi izražajo na tistem svoje veselje in upajo od premirja vse najboljše za zafurano madžarsko gospodarstvo. Najbolj vpijejo seveda klerikalna glasila, torej glasilo tiste stranke, ki je ogrsko državo

spravila v propad. "Pester Lloyd" piše, da je bila misel grofa Bethlena za zblaznjevanje delavskimi sloji srečno izbrana. Mir z delavstvom bo prinesel blagodejne plodove. Delavci bodo gotovo podvojili svojo vneto pri delu za državni blagor. Madžarski upa, da bodo delavci izkoristili svoje stike z inozemstvom za to, da se izbršijo slabi vtiski, ki so jih dobili, ponekod v inozemstvu o Madžarski. — Sedaj priznavajo gospodje, svoječasno med največjimi kričalci, ogromno moč, ki biva v združenih socialističnih mednarodnih vrstah in pričakujejo od teh vrst in močnim boljše sadove — zase, ampak ogrsko delavstvo, ki je bolj kot vsako drugo šlo preko Golgate, ne bo pozabilo, zakaj in po kom je pretrpelo vso svojo bol. Tiste svoje stike s proletariatom drugih dežel bo izkoristilo, da razodene vsemu svetu, zakaj je Ogrska danes država, ki ne igra nobene vloge v svetu, zakaj je njeno ljudstvo moralno in materialno uničeno in razodelo bo z živimi primeri delavstvu drugih dežel, kolikor še ni ispreplečalo, da je ravno v cerkvi, ki pravi, da prinaša socializem v imenu Kristusovem, najstrupenejša kača zoper proletarske težnje.

Vermunski fanatizem. V mestu Belfastu so si katoliki in protestanti tako v laseh, da so pred kratkim vstavljali po ulici ljudi ter jih izpraševali, ali so katoliki ali protestanti. Gorje nesrečnejši, če je naletel na napačno skupino. Ko so izpraševali tako ljudi, jim je prišel nasproti neki žid. "Kaj ste? Katolik ali protestant?" so kričali nanj. "Gospoda, oprostite, nisem ne eno ne drugo. Jaz sem žid." — "Vseeno! Kaj ste? Ali ste katoliki ali protestantski žid?" je bilo nadaljnje vprašanje. Nič ni pomagal židu, da je poudarjal svoje židovstvo. Verski prenapetosti so zahtevali od njega na vsak način, da jim pove nemogočnost, ali je katoliki ali protestantski žid. Kako je prepričeval, žal, ni povedal.

Originalni nagrobni napis. Nek nemški list je objavil zabavno zbirko nagrobnih napisov, iz katere naj tudi mi navedemo nekaj primerov. Na nagrobnem spomeniku nekega advokata je bilo zapisano: Njegova smrt je bila proti vsaj njegovi navdaji: sila kratak proces. — Na spomeniku debele žene so bile vklesane besede: Tu počiva Barbara Šment, ki je bila težka pol tretji cent. Daj ji Bog veselje milo, odmerjeno za vsako kilo. — Na nagrobniku nekega zdravnika se je lahko čital napis: Tu počiva v miru doktor Iks med vsemi onimi, ki jih je zdravil. — Neki pesnik je dobil za nagrobnem spomeniku napis: Tu počiva mož, ki sebi ni dal spati. Zato so zaspali vsi, ki so brali njegove verz. — Jezični babnič pa so hvalile sorodniki postavili spomenik, z napisom: Tu počiva tiha in molčeča jezovitka. Ne dvignite kamena, da ne prične zopet govoriti!

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Od milijard, ki jih razpije vlada za našo armado, odpade veliko vstop na oficerje. V naši ljudski državi imamo po izkazu ministrstva vojne in mornarice dve vojvodi, 24 generalov, 424 polkovnikov, 462 podpolkovnikov, 1097 majorjev, 861 kapetanov I. razreda, 1176 kapetanov II. razreda, 815 poročnikov in 1537 podporočnikov. Za prosveto in kulturo izda naša vlada v primeri z milijardami, ki gredo za armado samo nekaj sto milijonov, pa še ti gredo v kulturne namene dvomljive vrste. Zato pa ni nobeno čudo, da se polnijo jetnišnice, se ustanavljajo nova sodišča in če cela rajda podobnih institucij. Kdaj bo konec te brezglavosti?

Nečuten škandal, ki kriči do neba. Tuzla, 5. jan. Dne 30. t. m. se prične pred okrožnim sodiščem v Tuzli kazenska obravnava proti 353 rudarjem ki so 22. decembra prejšnjega leta proglasili generalni štrajk rudarjev v Kreki ter uprizorili pravzeto pobuno, pri čemer je prišlo do ostrih spopadov med orožniki in štrajkujočimi delavci. Državno pravnišvo obtožuje kot glavne krivce te pobune Karla Železnika, Iva

na Bračuna, Frana Mariča in tovariše. Za nekatere obtožence zahteva državno pravnišvo smrtne kazni z obojenjem, odnosno z ustreljenjem. — Na ta škandalozni slučaj, ki razsvetljuje v bengalični luči nesramni režim naše vlade, opozarjamo predvsem naše socialistične poslanke, ki se naj zavzamejo takoj za nesrečne rudarje, ki se niso vzdignili proti oblastim iz kakšnih zabavnih namenov temveč, da protestirajo proti nezgodnemu življenjskemu položaju, ki ga pa niso ustvarili rudarji, temveč naša nezmožna vlada. Višek nesramnosti in moralne propalosti je, da nastopa sedaj proti delavcem ista vlada, ki je sama zakrivila pobuno, pa jih hoče za ta svoj prestopok kaznovati kar z obojenjem ali z ustreljenjem! Kje na božjem svetu pa vladajo sploh še take inkvizicijske odredbe? V resnici smo že davno zašli v pozni srednji vek, zakaj dan za dnem slišimo o neverjetnih klobčih visokih glav, ki jih puste prosto se sprehajati, čeprav si že zaslužili, da se jih potegne na prvi bližnji kandelaber. Za siromašne delavce, ki ne zakrivajo nič drugega, kakor da hočejo pošteno človeško živeti, pa pripravljajo vešala in natezalnice!

Radičević in Dušanovi. V Beogradu sta se srečala v Poankarejevoj ulici trgovca Rade Ristić in uradnik Dušan Dučić. Po kratkem prerokanju sta se pričela silno pretepati. Kmalu sta se valjala po blatu in bila eden drugega. Slišalo se je težko hropenje in samo tuptam je eden izmed njih zastokal, če je dobil pregorko. Okoli njiju se je zbrala skuro velikanske množice, ki je z radovednostjo pričakovala izida boja. Čim bolj je eden drugega lopnil, tem bolj se je množica zabavala. Nobenemu ni prišlo niti na um, da bi pretepača razločilo. Bilo je prezabavno! Ljudje so ju le hrabrili. Kmalu so se začeli gledati tudi prepričati, kdo bo zmagal. Že sta nastali dve stranki: Radičević in Dušanovi! Med tem sta pretepača vstala in se začela stoje pretepati. Ker je enemu spodrnilo, sta treščila oba v okno izlozbe "Zora" tako, da se je razletela na drobne kosce 20.000 dinarjev vredna šipa. Gledalci pa so se pričeli sedaj prepričati, kdo je razbil steklo. Nato je prihitela vendarle policija, pretepača razločila ter ju odvedla v zapor. Po tem dogodku pa so se začeli pretepati med seboj Dušanovi in Radičević. Policiji ni preostalo nič drugega kakor odvesti še nekoliko prevročekrvnih gledalcev na policijo. O tem pa, ali so se pričeli potem pretepati zaradi Radičević in Dušana tudi policaji, vsi molče.

Zidanje na hitro roko. V Beogradu zidajo hiše z velikanskim nagliem. Letos so sezidali 500 hiš, drugo leto pa jih nameravajo sezidati kar nad 3000. Pri taki nagli zidavi se zidajo nekatere hiše silno površno, ker drugače ne bi bilo mogoče, da se je v Radičević ulici podrla do tal hiša, v kateri je stanovalo 12 strank. Lastnik hiše ni mislil na nič drugega, kakor samo na to, kako bi hiša malo veljala in veliko nesla, pri tem pa je pustil sezidati hišo preslabo. Sedaj ima razvaline, najemnina pa je splavala po vodi.

Umri je v visoki starosti 80 let gosp. Rajko Arce, poštni blagajnik v poklju. Vse svoje premoženje je zapustil v prosvetne namene, predvsem pa slovenskemu gledališču. Skoro polovico premoženja (kakih 500.000 K) je namenil ustanovi za izolanje dobrih dramatičnih talentov.

IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press.)

Umetno zakrivanje brezposelnosti. Davis, tajnik departmeta za delo v Washingtonu, poroča, da se je število brezposelnih delavcev znižalo za polovico. Po njegovem mnenju danes ni več ko 2.500.000 brezposelnih delavcev v Združenih državah. Dalje pravi, da na spomlad ali poleti ne bo več problema brezposelnosti. — Če bi le bilo tako! Ampak faktične razmere kažejo, da se je število brezposelnih zelo malo ali nič znižalo. Vlada bi rada opravičila svojo izjavljeno konferenco glede brezposelnosti in zdaj znižuje številke na papirju.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 8. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

Podporna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODESEK:

Prezident: Vincent Calhoun, podpredsednik: Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 4, Johnson, Pa., gl. tajnik: Matthew Turk, tajnik bolniške oddelke: Blaz Novak, gl. blagajnik: John Voght, sodnik: gl. tajnik: John Zaveršnik, upravitelj glavnih filij: Filip Golias.

FOROTNI ODESEK:

John Underwood, predsednik, 416 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Schenker, Box 274, Barberton, Ohio, Fred A. Vider, Box 973, Ely, Minn., John Turley, Box 161, Lawrence, Pa., John Gorka, 416 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODESEK:

OBSEJNE OKROŽJE: Blaz Novak, predsednik, 2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VEHODNO OKROŽJE: Jacob Ambrosi, Box 266, Moon Run, Pa.

John Gorka, 416 W. Hay St., Springfield, Ill.

ZAPADNO OKROŽJE: Anton Suler, Box 104, Groes, Kans., ex fugonad.

Max Marx, Box 106, Buhl, Minn., ex sovornad.

Mike Zugel, 5453 So. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Zalta, predsednik, 2134 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., Frank Sencar, 2809 Presser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 5808 St. Clair St., Cleveland, O.

Združiteni odbor:

Fredoski: Frank Ald, 2134 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

John Ovan, 2808 W. 28th St., Chicago, Ill.

Joe Shuk, 1181 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kapa, 6208 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

POZORI—Korrespondence s gl. odbojniki, ki delajo v glavnem uradu, so vrli taholi.

VSA FIJMA, ki se nanašajo na poslo gl. predsednika se nanašajo: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NALOŽI: Bolniška tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STAVI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote, se naložijo: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Stajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja s gl. izvrševalnim odborom se naj pošiljajo: Frank Zalta, predsednik nadzornega odbora, 2809 Presser Ave., Cleveland, O.

Vsi pritožbi na gl. poslovalni odsek se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 416 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi na drugi splošni, nanašajo, oglaš, nagradna in splošni vse kar je v zvezi s glavnimi jednoto, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Federalna uprava.

III.
(Konec.)

Jako važen oddelek departmeta za notranje zadeve je "Reclamation Service", katerega naloga je omogočiti obdelovanje 3.000.000 akrov puste zemlje. Dosedaj so že zgradili preko 12.000 milj kanalov, jarkov in odtokov, vsebujejo 93.000 vodnih zgradb, in sezidali 100 jezov za shrambo in odtok vode. Preko 120.000 ljudi živi na 30.000 farmah, ki dobivajo svojo vodo potom umetnega namakanja (irigacije), in to vsled podjetnosti tega urada. Glede informacij o teh farmah naj se interesi obrnejo na: Statistician Reclamation Service, Washington, D. C. Cena teh farm, včasih večno pravico do vode, znaša od 36 do 92 dolarjev za akro, in farmer ima dvajset let časa za poplačevanje kupnine, ne da bi plačal kakke obresti.

Izmed drugih uradov, ki so grupirani pod departmet za notranje zadeve, sta "Bureau of Mines" (rudniški urad) in "National Park Service". Urad za rudarstvo, ustanovljen l. 1910, znanstveno proučava probleme rudniške industrije v svrhu čim večje izdatnosti in koristi za industrijo in za splošnost, kakor tudi v svrhu čim večje sigurnosti za življenje in zdravje rudarjev. Vsi delovnja tega urada se ja število smrtno ponesrečenih premogokopov zmanjšalo tekem malo let od 6 za vsak milijon ton izkopane premoga na 3. V nekaterih središčih vzdržuje ta urad posebne rešilne vozove, ki morejo biti opremljeni po železnici takoj na mesto nesreče, vsled česar ali eksplozije v jami. Oseba je teh rešilnih vozov uporablja sleč svoj čas s tem, da dajejo rudarjem poduk o prvi pomoči in reševanju svojih sodelavcev. Rudniški urad opravlja v svrhu eksperimentacije svoj lastni premogovnik v bližini Pittsburgha, kjer se proučavajo okolnosti, ki dovajajo do eksplozij in drugih nezdov v jamah.

"National Park Service" se peča z upravo osemnajstih narodnih parkov, to so pokrajine, ki jih je vlada vsled njihovih naravnih lepov za večno pridržala kot last vsega naroda. Ti "parki" morajo vedno ostati v svoji in divji lepoti za rabo, preiskavo, zdravje in zabavo vsega naroda in le interesi celokupnega ameri-

škega naroda so odločilni, ako gre za javna ali privatna podjetja v teh "parkih". Za informacije v tem pogledu treba se obrniti na National Park Service, Department of the Interior, Washington, D. C.

RAD BI IZVEDEL ZA

moja dva bratrance David in Johna Susteršiča, doma iz Praproč pri Strazi na Dolenjskem. Imam zelo važne stvari jima poročati iz starega kraja od njih mlajše sestre omožene Sajoje. David se menda nahaja nekje v Coloradu, John pa v La Salle, Ill. Rojake prosim če kdo ve za njih naslove, da mi to sporoče ako bodeta sama čitala ta oglas naj se mi prijavita na moj naslov: Jožef Susteršič, 1991 E. 67th Street, Cleveland, Ohio. (Adv.)

Za kuhanje piva doma

Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričate, da je doma pri nas, kuhanje vedno je najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi zbirko sodov, steklenice in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje. Groceries, sladilskaram in v prodajalnih kolekcijah damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

RUM FLAVORING

Ako rabite malo ali dosti rumovega cveta v združenih oblikah, ki se vam dozdeva, da ni dovolj dober in si želite boljše in okusnejše amo vam mi privolji to ustreči.

Naročilo za poskušno vam s dostaj.

1 steklenica dovolj za 2 galona, stane	\$2.00
1 pinta dovolj za 15 galonov, stane	8.00
1 kvart dovolj za 30 galonov, stane	15.00

Pošljite z naročilom denar v priporočnem plinu, ali pa ekspresni ali poštni Money Order.

NA:
L. Peschka Extract Co.,
P. O., Box 997,
Pittsburgh, Pa.

BAKRENE KOTLE

Vse potrebne stvari, Hydrometer, Malt Extract, Hmelj, razne začne za izdelavo raznih sort piv: Korn, Brjnzovo, Kmecl, Kvasje in druge. Pišite po cenik.

VICTORIA SUPPLY CO.,
654 Morton Bldg., New York

COLUMBIA GRAMOFONE

od \$30.00—\$250.00

VELIKA ZALOGA PLOŠČ V VSEH JEZIKIH.

Imam novo zalogo nemških importiranih "Homokord" rekordov.

Brezplačne cenike dobite pri:

VICTOR NAVINŠEK, 331 GREEVE ST.,
CONEMAUG, PA.

DVONOŽEC

in druge zgodbe.

PARAVOSLOVNE PRAVLJICE

Spisal Karl Ewald.
Prevedel Franc Bolka.

(Dalje.)

Levinja je dvignila tace in vse je potihnulo. In zdaj je govorila dalje:

"Ali se še spominjate noči, ko ta novi živali ravno kar došli in me so zbrali na tem istem travniku? Nekateri so nas opozarjali... konj, govedo in ovca... in tudi goska in raca... Zdaj so vsi sužnji Dvonožca. Njihova slutnja jih ni varala. In se ne spominjate, kako sta novi živali gledali, ko sta ležali tukaj in palci? Naga, slabotna bitja sta bili... Lahko bi jih bili ubili, če bi bili le hoteli."

"To bi bili mogli storiti! To bi bili mogli storiti!" so klicale živali.

"Ali mi nismo tega storili. In zdaj so gospodarji gozda. Veste li, od kod izhaja njihova moč? Od živali, ki so jih poučile. Če jim zmoredno vzeti te živali, postanejo zopet revna bitja, kakor so bili poprej. Dvonožceva moč obstoja v tem, da razume pustiti druge zase delati. Če hočete torej slediti mojemu nasvetu, morate poizkusiti, izneveriti mu njegove služabnike. Poslijmo koga k njim, da jih privede k pameti. Vzaditi moramo njihovo častno občutje, stem da jih spominjamo časa, ko so se še bile proste in svobodne v gozdu... Kdo prevažno to nalogo?"

"Ti sama pojdi!" so klicali vsi.

"Ne," je rekla Levinja, "to bi ne bilo pravilno. Kri loči naš in njihov rod. Tega bi se mogli spomniti in moje besede bi ostale brezuspešne."

Govorilo se je nekaj časa semintja in končno je bilo sklenje-

no, voliti lisico za poslanca. Ta je imela sicer še iz starih časov neporavnan račun pri goski, rabi in kokoši ali boljše niso našli.

Tako se je odplazila — nihče ni poznal tako kot ona najbližja in najhitrejša pota v gozdu — obljubujoč, da prinese kakor hitro mogoče poročilo. Živali so polegale na travniku k počitku in so šepetale. Sredi kroga je ležala Levinja in buljila osramočena in jezna predse.

Ko je dospela lisica k hiši Dvonožcevi, zadela je na čuvaja, ki je ravno bil na pohodu, če ni sovražnika v bližini.

"Dober večer, bratranec!" je klicala lisica priliznjeno. "Tako pozno še na poti?"

"Isto moram tebi reči," je odvrnil čuvaj. "Jaz čuvam za mojega gospodarja. Ti imaš težko da tako pošteno obrt."

"Jaz nimam gospodarja. In še pred kratkim si bil ti tudi sam voj gospod. Ti bi si moral svojo prostost znova osvojiti. Sledi mi na travnik! Tam so zbrane ostale živali. Hočejo ti odpustiti, da si stopil v službo k Dvonožcu in te pozdraviti kot pridnega in dobrega psa, kakor si bil poprej, če odpreš vrata, da se osvobodijo te živali."

"Tukaj ni ujetih živali," je rekel pes. "Nam se vsem godi dobro in ne želimo si drugega. Če sem služabnik Dvonožca, sem tudi njegov prijatelj. Potekni se brzo nazaj k tistim, ki so te poslali."

S temi besedami je obrnil lisici hrbet in zlezal skozi majhno luknjo v ograji, ki je bila narejena nalašč zanj. Lisica pa je trenotek počakala, da vidi, če se ne pokaže kdo drugih. In ni trajalo dolgo, da je mlada goska pomolela glavo iz luknje.

"Dober večer, draga devica," je rekla lisica. "Bodi tako dobra in pridi nekoliko bližje!"

"Ne upam si," je odvrnila goska. "Ponoči ne smem proč, ka-

kor rada bi hotela. Bojim se zelo pred Dvonožci. Zadnjič so spekli in pojedli mojo mater."

"Strahovito!" je vzklila lisica. "Niti hipec več ne smete ostati v ti razbojniški votlini. Privedite venkaj k meni! Privedla vas bom na kraj, kjer se vam ne bo ničesar več bati."

"Če bi se le smela zanesti na vas! Ali jaz imam deset sester. Teh vendar ne smem zapustiti samih."

"Ne kličite jih nocoj! Mlade dame so tako blebetave; in če bi pes ali Dvonožec odkrila naš beg, bi bilo po nas. Vas bi takoj spekli in jaz bi tudi imela nepravilno."

"To je res," je rekla goska. "Ampak obljubite mi li, da privedete drugikrat po moje sestre?"

"Zastavljam vam besedo, da bom odzidal naprej prišla vsake večer po devico, dokler niso vse odrešene," je obljubljala lisica. "Kolikor je v moji moči seveda se mi morejo postaviti zapreke na pot."

"Kako ste priznali! In jaz sem mislila, da so divje živali hude zveri. Tako so mi pravili. Rekli so mi, da naj se pred vsem čuvam, zabresti v gozd, moglo bi se mi zgoditi najhujše."

"Sama obrekovanj! Živali gozda so angeli. Nikoli še nisem slišala, da bi bile koga spekle. Ali privedite, predno naju kdo sliši."

"Že pridem," je rekla goska.

Racala je skozi luknjo in takoj so se zasadi ostri zobje lisice v njen vrat; ravno skričati je imela čas, potem je bila gotova. Ali kot blisk je bil čuvaj tu. Lisica je spustila gosko in grizla okoli sebe, kolikor je mogla. Bila pa je slabesja in čuvaj ni poznal parda (oprostjenja). Šele ko je ropar ležal mrtev na tleh se je čuvaj oddaljil zadovoljen.

Medtem so se sedele živali na travniku in čakale.

(Dalje prihodnjič.)

\$250,000.00 DIVIDEND JE IZPLAČALA THE BELL TELEPHONE COMPANY ONIM, KI SO INVESTIRALI PO \$500 OB ZAČETKU.

Ko je bil telefon iznajden, kar ni bilo posebno dolgo tega, so se ljudje smejali ideji govorenja v tablico in slišati glas mogoče iz stotine milj daleč. Vendar se je pa dobilo precejšnje število ljudi, ki so videli to zgodnjo priliko in mogočnosti telefoniranja in so vložili po \$500 vsak. Ti srečni moške in žene so dobili izplačane do danes vsak po \$250,000.00 in mogoče je da dobe še veliko več ker Bell Co., je večja z vsakim dnem in prinasa vedno več dobička. The Pecos Valley Telephone Company lastuje pravice in telefonično zvezo preko bogate rodovitne zemlje v Pecos Valley, Texas. Ta družba vsebuje sistem sedaj s kakih 600 milj žične zveze z velikim številom odjemalcev in novi telefoni se postavljajo vsak dan. The Pecos Valley Tel. Co., plačuje sedaj po 9% obresti, torej lahko vidite da to ni novo podjetje. Sedaj pa žele dodati še precej stotin milj daljave nove žične zveze, da tako povečajo svoje podjetje in dohodek. Oni so pripravljani prodati odmerjeno število delnic in nam se zdi, da je to zelo ugodna prilika za one, ki lahko investirajo svoj denar pri ti telefonski družbi.

Nove žične zveze bi pokrile okrog 400 milj daljave in zvezale približno kakih 200,000 prebivalcev, torej lahko vidite, da delnice Pecos Valley Tel. Co., so vredne za investicijo.

Redko kdaj se nudi ljudem, ki navadno investirajo svoj denar ugodnejši prilika, da postanejo finančni dobro napredujoče in prave industrijske naprave, ki vsebuje mogočnosti dobrega napredka za dobiček in prilike, ki se ne bavi samo za prodajo delnic, temveč stalnega podjetja.

Vašega tega priporočamo in podamo vam vsa potrebna pojasnila o gori navedeni Pecos Valley Tel. Co., (družbi).

Odmerjeno število delnic The Pecos Valley Tel. Co., je v rokah C. C. FULLER & Co., 209 House Bldg., Pittsburgh, Penna., kateri vam brezplačno dajo vse informacije tikač se te izvrstne investicije. Pišite za pojasnila takoj, ali pa se osebno ogledite v našem uradu gori pavedene družbe. — Adv.) Jan. 25-27.

DR. J. V. GRAHEK ZDRAVNIK.

Uradne ure so: 10:00 zjutraj do 2:30 popoldne.

843 E. Ohio Street.

Telefon Cedar 2388

N. S. PITTSBURGH, PA.

DOVOLJ ZAHVAL

Je na razpolago, da je angleško-slovenski besednjak potreben pri učenju angleščine. Posebno dobrodošel takim, ki že snajo nekaj angleško. Cena mu je 5 dolarjev. Naročite ga na naslov:

DR. F. J. KERN,

6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

BOLGARSKI KRVNI ČAJ

vžit gorak ob času ko greste v postelj pomagati naravi

PREGNATI PREHLAD

Vas obvaruje pred influenco. Ojača vašo jetra. In očisti vašo čreva.

Bolgarski krvni čaj je sestavljen iz čistih zelišč. Vam da zdravno rudočilo žili v vaše žile in v vaše oči, da se obvarujete pred boleznimi.

SE PRODAJA V VSEH LEKARNAH

ali pa po pošti 1 velik družinski zavej za \$1.25, ali 3 za \$3.75, ali 6 za \$7.25. Navedi: H. H. Van Schick, President, Marvel Products Company, 5 Marvel Building, Pittsburgh, Pa. (Adv.)

Zrno do zrna - pogača, kamen do kamna - palača!

Vložite Vaš denar v sigurno banko in zavarujte se s tem pravočasno za Vašo starost.

Na vloge pri nas plačujemo do daljnjega 4% "special interest account" (posebni obrestni račun). Vloge so zasigurane z najboljšimi bondi Državno nadzorstvo!

Vlagatelji izven New Yorka, kateri hočejo napraviti redne mesečne vloge nam naj pošljejo denar po pošti; za prvi polog izdamo knjižico, katera bi ostala na željo pri nas v pologu, ter jo po polletnem obrestnem pripisu pošljemo v pregled.

FRANK SAKSER STATE BANK,
GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE.
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.

EMIL KISS, bankir

Kdaj želi potovati direktno v domovino.

Najboljša prilika 11. februarja, ko odhaja parnik Carmania.

Cena vznožja Roka do Roka je \$108.50.

Jaz vam uredim vse glade potnega lista, kavička in spremnjalca. Pošljem dinar-dolarje po najnižjih cenah. Obrnite se pisмено na:

EMIL KISS, bankir

133 Second Ave.,
New York, N. Y.

MUTUAL FLAVOR-ING EXTRACT

kateri se je izkazal zelo uspešen in zadovoljiv za tisoče višvalcev.

Rum — Žitna viska Borovička — Kimel Torkoly — Slivovica

1 steklenica zadostuje za en galon mokrote, stane \$ 1.35
5 steklenic stane 5.50
10 steklenic stane 10.50
Zavarovalnina za zavoje... 1.15

Kadar pošljete naročila, pošljite denar ali Money Order v registriranem pismu.

Se prodaja edino le pri:

Mutual Flavor Company
2130 Forbest St., Dept. L.
Pittsburgh, Pa.

Znižana vožnja.

Ker so nekatere linije znatno znižale svoje cene, se nudi ugodna prilika onim, ki so namenjeni v kratkem v stari kraj. Pišite nam po cene in vozni red parnikov.

Ako želite dobiti kakšnega sorodnika iz starega kraja, nam pišite po tozadevna pojasnila.

Kadar pošljate denar v stari kraj, ne prezrite naše banke, ki vam nudi točnost in nizke cene.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na slovensko banko

Zakrajšek & Česark

70 — 9th Ave.,
New York City.

F. M. Dostojevskij:

BESI

Roman v treh delih.

Preložil Vladimir Levstik.

(Dalje.)

Bil je tudi še album z raznimi fotografijami. Marja Timofejevna je res čakala gosta, kakor je bil naznanil kapitan, ali ko je Nikolaj Vsevolodovič vstopil, je spala, napol ležeč na divanu, sklonjena na čimnato blazino. Gost je neslišno zaprl vrata za seboj ter jel ogledovati spečo, ne da bi se genil z mesta.

Kapitan se je zlagal, ko je rekel, da je napravila toaletto. Bila je v isti temni obleki kakor v nedeljo pri Varvari Petrovni. Lase je imela ravnato tako zavezane v drobčen voz na tilniku, dolgi in suhi vrat je bil enako gol. Črni šal, ki ji ga je podarila Varvara Petrovna, je ležal skrbno zložen na divanu. Kakor zadnjič je bila grobo napudrana in nardecena. Nikolaj Vsevolodovič še ni stal pred njo minute, ko se je zdaj prebudila, kakor bi bila začutila na sebi njegov pogled; odprla je oči ter se naglo vzravala. Ali nekaj čudnega se je moralo zgoditi tudi z gostom: nepremično stoječ na svojem mestu pri vratih, je s prodajajočim pogledom molče in srpo meril njen obraz. Bodisi da je bil ta pogled prestrog, bodisi da se je v njem izrazil stud — če se ni Marji Timofejevni le v zaspanosti zdelo tako — toda mahoma, po skoraj minutnem pričakovanju, se je začela v obličju uboge ženske najhujša groza: krči so ga izpreleteli, tresenje roke so se dvignile, in zdajci je zajokala kakor preplašeno dete; še trenotek, pa bi bila zakričala. Toda gost se je zavlekel, kakor bi trenil, se mu je izpremenil obraz, bil je najprijetnejši, najljubšeje smehljajem je pristopil k mizi.

"Oprostite, Marja Timofejevna, da sem vas splašil iz spanja s svojim nenadnim prihodom," je dejal, molče ji roko.

Prijazni glas besed je dosegel svoj namen: strah je izginil, čeprav je gledala še vedno boječe, očividno trudoma izkušaje nekaj razumeti. Plašno mu je pomolila roko. Naposled je vendar zaigral na njenih ustnicah negotov smehljaj.

"Pozdravljeni, knez," je šepnila, moreč ga s čudno pozornostjo.

"Gotovo ste imeli hude sanje?" je nadaljeval Stavrog, smehljaje se čimdalje prijazneje in ljubezniveje.

"Kako pa veste, da se mi je sanjalo, o tem?" In spet je mahoma vztrepetala ter omahnila nazaj, dvigaje roke pred seboj, kakor bi se hotela braniti, njen obraz se je hipoma skremžil na jok.

"Pomirite se vendar, čemu se bojite? Kaj me niste spoznali?" jo je pogovarjal Nikolaj Vsevolodovič, ali topot je dolgo ni mogel utolažiti.

Molče je zrla nanj, venomer s tistim mučnim dvomom, s težko mislijo v svoji bolni glavi, krečaje se borce, da bi jo domislila do konca. Zdaj je povsota oči, zdaj ga je oginila z naglim, objemajočim pogledom. Naposled se je nekako odločila, četudi ne pomirila.

(Dalje prihodnjič.)